

SLOVENSKI NAROD.

Izhaja vsak dan zvečer, izimši nedelje in praznike, ter velja po pošti prejemati za avstro-ogerske dežele za vsa leta 15 gld., za pol leta 8 gld., za četrt leta 4 gld., za jeden mesec 1 gld. 40 kr. Za Ljubljano brez pošiljanja na dom za vsa leta 13 gld., za četrt leta 3 gld. 30 kr., za jeden mesec 1 gld. 10 kr. Za pošiljanje na dom računa se po 10 kr. na mesec, po 30 kr. za četrt leta. — Za tuje dežele toliko več, kolikor poština znaša. — Na naročbe, brez istodobne vpošiljatve naročnine, se ne ozira. — Za oznanila plačuje se od štiristopne peti-vrste po 6 kr., če se oznanilo jedenkrat tiska, po 5 kr., če se dvakrat, in po 4 kr., če se trikrat ali večkrat tiska. — Dopisi naj se izvolé frankovati. — Rokopisi se ne vračajo. — Uredništvo in upravnništvo je na Kongresnem trgu št. 12. Upravnistvu naj se blagovoliijo pošiljati naročnine, reklamacije, oznanila, t. j. vse administrativne stvari. — Vhod v uredništvo je iz Vegove ulice št. 2, vhod v upravnništvo pa s Kongresnega trga št. 12.

Telefon št. 34.

Vabilo na naročbo.

Slavno p. n. občinstvo uljudno vabimo na novo naročbo, stare gospode naročnike pa, katerim bo potekla konec meseca naročnina, prosimo, da jo ob pravem času ponové, da pošiljanje ne preneha in da dobé vse številke.

„SLOVENSKI NAROD“

velja za ljubljanske naročnike brez pošiljanja na dom:

Vse leto . . . gld. 13.— | Četrta leta . . . gld. 3-30
Pol leta . . . „ 6-60 | En mesec . . . „ 1-10
Za pošiljanje na dom se računa 10 kr. več na mesec, 30 kr. za četrt leta.

S pošiljanjem po pošti velja:

Vse leto . . . gld. 15.— | Četrta leta . . . gld. 4.—
Pol leta . . . „ 8.— | En mesec . . . „ 1-40

Naroča se lahko z vsakim dnevom, a hkratu se mora poslati tudi naročnina, drugače se ne oziramo na dotično naročilo.

List se ustavlja 10. dan po potekli naročnini brez ozira vsakemu, kdor ne vpošlje iste ob pravem času.

Upravnništvo „Slovenskega Naroda“.

Kdo vlada Primorsko?

Gospod grof Goëss še ni dolgo namestnik v Trstu. Ali ta kratki čas je zadostal, da si je pridobil neomejeno zaupanje tako častivrednih mož, kakor sta gospoda Mauroner in d'Angeli. Gospod namestnik je tega zaupanja popolnoma vreden. Zaslužil si ga je v polni meri, kajti njegovo postopanje proti slovenskemu in hrvatskemu prebivalstvu na Primorskem je tako, da je ž njim prekosil tudi najsmelejše nade progresivne stranke.

O tem ni nobenih dvomov več, da ima politika grofa Goëssa na Primorskem popolnoma tiste smotre in namene, kakor za nepozabnega časa sedanjega barona Rinaldinija. Razložek je samo v načinu izvrševanja te politike. Rinaldini je bil pristen Lah in je v politiki delal z lokavostjo in zvijačo. Aqua tofana in stilet sta bila — če smemo rabiti drastično primero — tudi njegovo orožje, v tem ko je grof Goëss po rodu in mišljenju Nemec, in dela

tako rekoč z ognjem in mečem, v kolikor je to mogoče dandanes. V političnem življenju postopa z neko odkrito brezobzirnostjo, ki spominja opazovalca na stare Germane in njih vojskovanje proti Polabom.

Vsipeh te politike je, da so nasprotja na Primorskem postala uprav neznosna, da so se razmere do skrajnosti poostrele, in da so sicer tako krotki in ponižni tržaški Slovenci se začeli že ostentativno odtegovati celo patriotičnim manifestacijam, kakor se je na prav jasn način pokazalo tekom tega meseca.

Težko je dognati, koliko je tega namestnikovega postopanja kriva osrednja vlada in koliko sam grof Goëss. Gotovo je, da je namestnik dobil od centralne vlade neke direktive, da mu je centralna vlada očrtala smer njegove politike, isto tako pa je tudi gotovo, da ima namestnik v pre mnogih zadevah skoro popolnoma svobodne roke in da v dotičnih zadevah lahko postopa povsem, kakor se mu zdi, po svojem lastnem prevdanku in spoznanju.

V obče se sodi, da postopanje namestnikovo izvira večinoma iz njegove lastne iniciative. Zlasti njegovo agitovanje proti slovenskim poslancem na Goriškem, potem njegova potovanja po tržaški okolici v spremstvu Mauronerja in d'Angelija, vladno postopanje v Pomjanu in v Višnjanu in drugod se smatra sploh kot izključna zaslug gospoda namestnika samega, na katero osrednja vlada ni dosti vplivala ali celo nič.

A tudi v tem se godi namestniku grofu Goëssu nekoliko krivice. Da jo je popolnoma zavozil na Primorskem, to je očitno in tega ne taji nihče, ali morda bi ne bil prišel tako daleč in morda bi bil krenil na druga pota, da je imel druge svetovalce. Njegovi svetovalci so največ krivi nastalih razmer.

Ko je prišel grof Goëss, ki se ne odlikuje po nikakih posebnih sposobnostih, na Primorsko, je imel o razmerah v teh deželah jako motne pojme, in kakor smo čitali v raznih listih, še danes nima jasnega

vpogleda v prave razmere. Navezan je bil torej na razne svetovalce, in ti so ga v kratkem popolnoma ujeli v svoje zanke ter ga pridobili za sedanje, uprav nečuvno postopanje proti Slovincem in Hrvatom.

In kdo so ti namestnikovi svetovalci? Cela vrsta jih je, in mej njima sta tudi gg. Mauroner in d'Angeli, s katerima se je grof Goëss vozil po tržaški okolici ogledovat si bike-plemenjake takozvane „Societá agraria“, toda prva svetovalec sta stara naša znanca, namestniška svetnika Schwarz in Jettmar.

Ves Trst ve, da sta Schwarz in Jettmar prava gospodarja v namestniški palači, da imata tam prvo in zadnjo besedo, in da jima namestnik slepo zaupa. Ker grof Goëss sam ne pozna razmer in potreb prebivalstva, je odvisen od teh svojih svetovalcev, in ne more storiti brez njih nobenega koraka. Schwarz in Jettmar pa nista bila nikdar prijatelja slovenskega ali hrvatskega naroda, bila sta mu vedno nasprotna in sta to tudi z dejanji pokazala, kadar in koder sta mogla. Njima se je največ zahvaliti tudi za postopanje grofa Goëssa v najnovejšem času, katero postopanje je popolnoma v smislu političnega „haudegna“, viteza Schwarza.

Prava vladarja na Primorskem sta ta dva uradnika. Oba sta stara zaveznika laške stranke, in neizprosna nasprotnika slovenskih in hrvatskih političnih prizadevanj. Moralna odgovornost nosi seveda grof Goëss sam, in moralna odgovornost za vse, kar se godi na Primorskem pade vzlic temu tudi na osrednjo vlado in osebno na ministrskega predsednika grofa Thuna. Slovenski poslanci se bodo pri obračunanju držali grofa Thuna in grofa Goëssa, ali pri tem ne smejo pozabiti gospodov Schwarza in Jettmarja, ki sta največ kriva namestnikovega postopanja proti slovenskemu in hrvatskemu narodu na Primorskem. To je toliko bolj potrebno, ker je značaj teh dveh mož, zlasti viteza Schwarza, tak, da bodeta vedno ruvala proti slovenski stranki, dokler bodeta imela količkaj prilike.

V Ljubljani, 30. avgusta. Mera je polna.

„Linzer Volksblatt“ piše, da se loteva krogov katol. narodne stranke velika nevolja, zlasti zato, ker vlada ne porabi v varstvo najvažnejših drž. interesov in miroljubnih državljanov tistih močnih sredstev proti nečuvnemu revolucionarnemu počenjanju radikalizma. „Ta sredstva uporabiti, bi bila dolžnost vlade. Katoliška narodna stranka je izpostavljena očitnim nasilstvom ter ne najde zakonite obrambe pred svojimi sovražniki. Zato pa je sedaj potrpljenje katol. narodne stranke pošlo. Zdi se, da uživa v naši državi res samo oni spoštovanje, ki je radikalec. Radikalna pa zna biti tudi nemška katol. stranka, ki je močna ter stoji za njo nemški narod alpskih dežel. To pridno ljudstvo naj vzame, vztrajajoč na postavi poti, sedaj svojo stvar v roke, in videlo se bo, ali bodo čuli njegov glas. Tako pa ne more in ne sme iti dalje!“ — Ako je že konservativnim klerikalcem pošla nit potrpljenja, ako se zdi že tem, ki uživajo v izobilju vse državljanske pravice, postopanje vlade neodpustno in počenjanje nem. radikalcev nečuvno ter državi skrajno nevarno, kaj naj rečemo šele Jugoslovani in specialno Slovenci? In vendar vlada med nami tak idiličen mir; ne zgane se niti narod, in ne zganejo se naši poslanci, prav kakor bi se cedila po naših deželah mleko in med. Ali naj res čakamo, da bo kupa našega samozatajevanja prekipela? — V Saalfeldenu je poročal svojim volilcem predsednik državn. zbora, dr. pl. Fuchs. Poročevalec je ostro obsodil nemške radikale v njihova glasila, ker ne poznajo patriotizma ter so vrgli avstrijsko drž. misel brez strahu od sebe; ti ljudje zanašajo protiaustrijske tendence med cesarju zvesto ljudstvo ter neté sovraštvo in razpor med narodi Avstrije. Živo obžalujem nadalje — je dejal Fuchs — nečuvno in obsojanja vredno sleparjenje, katero se vrši pod geslom „Proč od Rima!“, sleparjenje, katero se zlorablja le za to, da se more voditi boj proti pre-

LISTEK.

Gorski učitelj.

(Spisala Zofka Kveder.)

(Dalje.)

Bil je tako uglobljen v ta svoj novi pouk, da je bil čisto iznenaden, ko mu enkrat opoldne, ko se je ravno zopet odpravil v županovo krčmo na kosilo, stopila ondi brhka, rudečelična deklica v gosposki noši nasproti.

Nehoté se je odkril.

— Dober dan, gospodična! —

— Ah, gospod učitelj! — je vzkliknila le-ta. Jaz sem domača hči, Karolina, je pristavila v spodnještajarskem dialektu. — A, ta torej!

Pogledal jo je pozorno, in ona se je kometno nasmehnila pod njegovim resnim, kritikujočim očesom.

— Šment, ali je to dekle! — si je dejal Mirko nehoté na tihem.

Visoka junonska postava, krasno cve-toče lice, veselo, kometno se blesteče oči, goste, izvanredno bogati črni lasje, — ne, bila je res lepa.

— Kako vam je všeč tu na Gori? — ga je vprašala, ko je sedel za mizo.

— O, prav ugaja mi, — je dejal odkrito.

— Oh, meni pa ni kar nič všeč tu gori, — je rekla s komično zategnjenim obrazom. Stric in teta sta me namreč prav počteno razvadila. Sicer pa je bilo res prijetno tam na Štajarskem. In toliko družbe! Posebno ob nedeljah, ko se je vsa tista inteligenca zbrala pri nas, je bilo vselej tako prijetno, da vam kar povedati ne morem. Imeli smo svoj pevski zbor in zdaj na zadnje smo se vadili tudi na tamburice. —

— Gospodična tudi? —

— Seveda! Vsak večer sem brenkala, da je bila teta včasih že resno huda! Za petje sem kar vsa neumna! — in skočila je v sosedno izbico in prišla z lično tamburico nazaj. — Evo je! Vi, gospod učitelj, gotovo tudi igrate? —

— O, da — je dejal Mirko. Samo zdaj že res skoro celo večnost nisem slišal tamburice. Dajte, dajte, zaigrajte mi kaj! —

Ona se ni dala prositi. Zapela je priprosto narodno pesem in se spremljevala na tamburici.

Imela je zvonek, čist glas, in učitelju je postajalo nekako čudno v družbi te živahne deklice.

— Toda jaz sem res neumna! — je vzkliknila nakrat. Jaz vam tu brenkam, a vi ste lačni! Revež, kako morem biti tako neusmiljena! je dejala s porednim pomilovanjem in stekla venkaj v kuhinjo.

Ta pot je bilo kosilo posebno dobro in ukusno, brezdvomno se je skazala gospodična Karolina tudi v praktični kuhinjski umetnosti mojstrico. . .

Odslej je gospod učitelj po kosilu in po večerji nenavadno dolgo posedal v županovi krčmi.

Karolina je bila tako zabavna in živa, da mu je čas v lipu minil. Bila je naobražena, a vendar se ni sramovala nobenega dela. Bila je izvanredno živahna in šaljiva, vendar brez vsake afektiranosti. Vedela je pripovedovati vedno toliko smešnega, da se je učitelju vedno bolj omilila njena vesela, zabavna družba. Ker je sedaj toliko svojega prostega časa prebil pri županu, ostajalo mu je za Metko vedno manj časa.

Tudi mu njena tiha, mirna pohlevnost ni hotela več tako ugajati, kakor prej. Hotel je imeti, da bi bila vesela, nagajiva, razposajena.

— Daj, no smeja se! — je včasih dejal, in ona se je pokorno nasmehnila.

A, kje je bil to Karolinin smeh, kje njena ponosna samozavest!

Metka je čutila, kako se Mirko vedno bolj oddaljuje od nje, in bolelo jo je to neopisno. Prej mu je bilo vse prav, vse všeč na njej, zdaj je imel vedno kaj grajati. Prej je prišel slehern dan, zdaj je začel vedno bolj pogostoma izostajati. Kadar pa

je prišel, ostal je navadno le malo časa, in ves čas hvalil Karolinine vrline.

— O, to ti je dekle, taka bi morala ti biti! —

Metka se je na to vselej žalostno nasmehnila, in potem, ko je odšel, prejkakale cele noči.

Mirko pa se je smejal in zabaval pri županu kakor še nikoli.

Oj ta Karolina! Take pa še ne! Kako se je znala sukati, in kako so se ji svetile tiste črne oči izpod visocega čela!

Mladi učitelj se je že parkrat zalotil pri prav nevšečnih mislih.

Kaj mu je bilo treba pri Metki tako hiteti in še vezati se na vsega vrh! Ta Karolina! Ali ne bi bila to soproga, s katero bi se bil lahko pokazal in postavil povsod? Pa kako ognjeno ga je gledala in kako se mu je vedno prijazno smehljala v obraz!

Oh, Mirko je bil res skoro naravnost nesrečen.

In ta Metka! Kadarkoli ji je pogledal v mile, dobre oči, vselej ga je zabodelo nekaj pri srcu.

— Varaš jo! — mu je očitala vest, a on si vendar ni mogel kaj, in šel je zopet tjakaj k veseli, nagajivi Karlini.

— Še nič zaljubljeni? — ga je včasih dražila porednica. — Hm, in tako lepe in tako kometno nasvedrane brkice! Ško res škoda! —

stolu in oltarju, proti državi in cerkveni avtoriteti z vsem pritiskom. Zadnji dogodki v Solnogradu, v Celovcu i. dr. so nam to potrdili dovolj. Fuchs je končno obžaloval, da se vdeležujejo protidinastičnega gibanja celo c. kr. uradniki, ter dejal: Temu mora biti konec, treba je odločnih dejanj vlade in miraželnih narodov avstrijskih, da se uničijo katilinarčna stremjenja političnih roparjev. Mera je polna, zato bodi konec našega potrpljenja!

Nemški radikalci in socialni demokratje so sedaj enega srca, ene misli. Vodstvo dunajskih socialnih demokratov je hotelo predvčerajšnjim zvečer prirediti troje velikih shodov, na katerih naj bi dunajsko socialdemokratično delavstvo slovesno protestiralo proti postopanju vladnih organov pri protidinastičnih izgredivih v Graslici in na Severnem Češkem. Vršil se je samo en shod, ker je dva policija prepovedala. Govoril je vodja delavcev Schuhmeier, ki je dokazoval, da v Graslici ni bilo treba streljati, da bodo soc. demokratje zategadelj z vlado v parlamentu obračunali in da bodo rabili proti njej najradikalnejša sredstva. Prisotni delavci, katerih je došlo ogromno število, so Schuhmeierju viharno pritrdjevali. Kakor znano, so nacionalci v Graslici pobili vsa okna na poslopju okr. glavarstva in orožništva ter so ometavali orožnike s kamenjem, z vrčki, poleni in drugimi stvarmi, in da je končno nekdo ustrelil na orožnike ter zadel orožniškega stražmojstra. Šele potem, torej v lastni smrtni nevarnosti, ko je bilo že vse razbito, so ustrelili orožniki. Socialni demokratje menda zahtevajo, naj bi se dali orožniki od nacionalcev mirno postreliti in pobiti, kali? Drugod pa menijo, da bi bili orožniki proti Slovanom vse drugače postopali, in ne čakali tako dolgo, kakor so čakali v Graslici. Socialni demokratje pač morajo biti sovražni vsaki „buržvazijski“ vladi, in če za to nimajo vzroka, si ga pa sami naredijo. Že dolgo je igrala „Arbeiter-Ztg.“ vlogo kameleona ter sama ni vedela, ali bi pisala za obstrukcijo ali proti njej. Sedaj je teh težav rešena. Obstrukcija mora biti radi streljanja napačenih orožnikov v Graslici na nedolžne nacionalce, med katerimi je bilo slučajno tudi mnogo delavcev. Wolf in dr. Adler sta torej danes docela edina.

Rekonstrukcija ogrskega kabineta.

„Pester Lloyd“ piše, da nima ogrska zbornica sedaj prav za prav nobene opozicije, kar je anomalija, nenaraven pojav; to pa je le posledica sedanjega prehodnega stanja, v katerem sta ministrstvo in liberalna stranka. Ministrstvo se mora kmalu rekonstruirati. Vstopil bo grof Apponyi ali Horanszky, morda pa tudi grof Štefan Tisza. Pa tudi v liberalni stranki se ločijo mladi in stari duhovi, ter se bode v stranki v kratkem marsikaj spremenilo. Szélla čakajo hudi boji.

Proč Milan!

„Information“ poroča iz radikalnih srbskih krogov: Misel, katero so sprožili — očitno po nagibu ruske vlade — odlični ruski časopisi, da naj bi se notranja

Zasmejala se je nagajivo in on je zardel, prav gotovo zardel.

Ta Karolina! Kako ne bi spravila človeka v zadrego s svojimi radovednimi, hudomušnimi očmi! Še niti vračati enacega z enakim se ni upal. Samo pogledal jo je vroče in grozeče pretil s prstom.

— O vi, vi! Saj vemo, saj vemo! —

A, on ni nič vedel, in ona se ga ni nič bala.

— Da me zatožite, pa me dajte! —

— Če bi le vedel komu? — je vpraševal skrbljivo, a ona ga je le pogledala, kakor se je njemu zdelo pomenljivo in sladko in dejala kratko: Boste že izvedeli, le počakajte! —

In on je čakal in se smejal in ji zaljubljeno gledal v polni, zardeli obraz.

Oh, ta Karolina! —

In stokal je v sanjah in premišljeval bdeč in skrbel in se kesal in zopet grešil v svojih lahkoživih muhastih mislih.

„Obracati na dve oči,
To dobro ni, to zdravo ni,
Iz tega se gorje rodi!“

Godel si je vsak dan po večkrat, a kaj, vesele, poredne Karoline ni mogel pustiti in — svojo dobro, blago Metko?! — Ne, to bi bil gréh!

Tako je omahoval med obema in sam ni vedel, katero ima prav za prav rad. (Konec prih.)

srbska kriza rešila s posredovanjem evropskih velevladstij, ni našla v evropskem časopisu zasluženega zanimanja. Ker more biti nadaljno bivanje Milana v Srbiji za mir v kraljestvu in na Balkanu usodnih posledic, pripravljajo srbski emigrantje spomenico, s katero hočejo opozoriti evropske vlade na nevarnosti, katere proizvoda tiranski Milan Evropi ter zahtevati, naj ga odpravijo iz Srbije. Srbski emigrantje hočejo prirediti po različnih državah shode, na katerih bodo poklicani govorniki slikali položaj v kraljestvu ter razložili nevarnost Milanove strašne vlade za evropski mir. Srbska radikalna stranka je poslala radikalnim društvom poziv, naj delajo še nadalje na postavnem stališču in le z zakonitimi — ne revolucionarnimi — sredstvi proti sedanjemu zistemu, kajti samo tako si more stranka ohraniti simpatije Evrope.

Afera Dreyfus.

Večina zaslišanih izvedencev za pisavo je doslej izjavila, da Dreyfus ni pisal bordereaua, vendar pride na vrsto še nekaj izvedencev. Upokojeni podpolkovnik Cordier, ki je sicer strasten protisemit, je izjavil, da je trdno prepričan o Dreyfusovi nedolžnosti ter da je ponaredil Henry razna pisma samo zato, da bi uničil Dreyfusa zagovarjajočega podpolkovnika Picquarta, ki bi bil dobil sicer boljšo službo, kakor Henry. Cordier je bil l. 1894. prepričan o Dreyfusovi krivdi, danes pa ve, da je Dreyfus nekriv. Pričevanje generala Rogeta je nazval Cordier od začetka do kraja neresnično. Predsednik vojnega sodišča Jonaust je dobil več grozilnih pisem. Zato preiščejo sedaj vsak dan obleke poslušalcev. Razen tega so zabili s pločvino vsa okna kleti. Boje se menda, da bi vrgli klerikalci kako bombo v klet, ki bi porušila licej, v katerem se vrši obravnavo. Zares lepe razmere so na Francoskem, da že sodniki in odvetniki niso varni svojega življenja!

Dopisi.

Z Dunaja, 28. avgusta. O priliki izleta čeških akademikov na Slovensko in neposredno po napadu na te izletnike v Št. Mihaelu na Zgornjem Štajerskem so „Narodni Listy“ priobčili notico, v kateri so govorili o fizičnem in moralnem degeneriranju gorenjštajerskih Nemcev, kretin in bebič. V nemškem taboru je radi tega seveda nastal velik krik. Neki dr. Krautgasser v Cmureku je pisal tedaj „Grazer Tagblattu“: V pomirjenje gospodov Čehov, in da se popravi njihovo napačno mnenje o razširjenju kretinizma na Štajerskem, dovoljujem si, vam naznaniti, da je študijsko potovanje g. Wagona viteza Jemerega, c. kr. profesorja psihijatrije na Dunaju, pokazalo, da je mej slovenskim prebivalstvom v celjskem političnem okraju največji odstotek kretinov. Ta vspeh svojih preiskav mi je Wagon sam naznanil (?) Torej, bodi previden, češki brat. Torej samo ustno, nikjer pribito mnenje prinaša „Gr. Tagblatt“, kakor tolpa gladnih volkov popadli so nemški radikalni listi to nikjer potrjeno mnenje Wagonovo, na čelu jim seveda „Ostdeutsche Rundschau“, in za njim cela vrsta hajlovskih listov. Seveda Wolf, izdajatelj „Ost. Rundschau“, mora to najbolje vedeti, ker si je izbral za ženo hčer dr. Janeza Stepischnegega, znanega celjskega renegata, ki je slovenske krvi. Tako Wolf lahko v „žlahti“ študira kretinizem slovenskih Celjanov. Nečemo se spuščati v obširno polemiko, niti v znanstveno razpravljanje o kretinizmu, navesti hočemo samo mnenje slavnega učenjaka, priznane avtoritete, profesorja antropologije na dunajski univerzi, dr. Zuckerkandla. Ta je bil svoj čas tudi profesor na graški univerzi in torej pozna štajersko deželo. Tudi se ni bati, da bi bil Zuckerkandel Slovincem naklonjen, saj je tudi on podpisal priznalo izjavo Mommsenu, ko je isti Nemcem pisal, naj barbarskim Slovanom razbijejo glave. Ta strokovnjak piše v „Oest.-ung. Monarchie in Wort und Bild — Steiermark“ (Anthropologie und Völkerkunde), torej v najoficijalnejšem opisu avstrijskih narodov, kjer se strogo pazi, da se noben las ne skrivi Nemcem in njihovi kulturi tako-le:

„Das Centrum des Cretinismus bildet der Urgebirgsstock der am Salzburg und Kärnten grenzenden Alpen. Ziemlich cretinen-frei ist ein östlicher Streifen der Provinz und das Unterland. In Steiermark kommen

auf je 100.000 Einwohner durchschnittlich 240 Cretine. (Tu seveda je všteti do 1/2 milj. Slovinci. Rechnet man dazu noch die von dieser Seuche in geringerem Grade afficierten Halb- und Viertelcretinen (tu se morda misli nemške Celjane ker ta kuga je po zgorajšnjem nemškega izvira), so muss Steiermark wohl eines der bedeutendsten Cretinenländer Europas genannt werden.“

Nadalje pobija Zuckerkandel v tej veleoficijalni izdaji napačno trditev Nemcev, da so planinski Nemci kot potomci germanskih „velikanov“ Cimbrov Bajuvarcev itd. vsled pomešanja s Slovinci v rasti in moči zaostali. Kajti asentne liste — pravi ta strokovnjak — kažejo, da so baš Slovinci mnogo večjega stasa in krepkejši, da so celo prvi glede telesne velikosti v celi avstro-ogerski armadi. Nadalje dolže Nemci Slovence, češ, da so oni krivi, da ni več najti med njimi toliko plavolasih, kot med severnimi Germani. Zuckerkandel v istem delu uničuje to domišljavost, kajti isto razmerje med plavolasimi in temnolasimi nahaja se med Slovinci. Da, narobe, pravi nekako nagajivo Zuckerkandel, med nemškimi Kočevci je procentualno več „murnov“ temnolasih, kot med Slovinci — tako kaže šolska statistika.

Slednjič je še nekaj pozornosti vredno. Kranjska in Koroška sta v zgoraj omenjenem delu obdelani v istem zvezku. Zuckerkandel opisuje antropologijo v skupnem poglavju. In čudno. Tu se kretinizem ne omenja. Jeli redakcija hotela občinstvu zakriti faktum, da med Slovinci kranjskimi in koroškimi ni bebičev, ali pa je hotela v očigled Slovincem zakriti nemške bebiče? Kdo ve! — Toliko v odgovor germanskim heilovcem in Wolfu, ki je kakor znano, v parlamentu psoval planinske Nemce: „Gebirgstrottel, Mostschädel“ — sedaj pa v svoji slepi steklosti besni proti lastni svaščini.

S Štajerskega, 28. avgusta. Pretekli so burni dnevi, kar so bivali naši severni bratje, češki akademiki med nami. Hrup, katerega so o njih prihodu zagnali celjski renegatje, za katerimi nikakor ni zaostajalo nemško časopisje, se še dosedaj ni poleglo. V naših časopisih se že redko omenja poset čeških dijakov. Opisovala so se pač celjska grozodejstva, polemizovalo se je, ali praktičnih posledic se je bora malo izvajalo. Hočem samo opozoriti na misel, katero so povdarjali naši gostje skoraj v vseh svojih govorih, namreč: „Slovenski visokošolci, ne pohajajte več nemških visokih šol, prihajajte v zlato Prago, kjer bodele kot dobrodošli gostje razum strokovnih ved črpali tudi pravega slovanskega duha“. Proti temu nasvetu slišal sem žalibog že mnogo ugovorov, katerih pa ni težko ovreči. Večina izgovarja se z neznanjem češkega jezika. Zagotavljam take dvomljivce, da se tekom dveh mesecev priučijo češkemu jeziku, ako količjak pohajajo predavanja, čitajo in se resno zanimajo za jezik. Naši akademiki polagajo izpite z dobrimi vspehi; opozorim, da se nam gre na vso moč na roke, bolj kakor Čehom, ker namreč jezika tako ne znamo kakor oni. Ako pa razumeš češčino, tedaj se ti gostoljubno vseučilišče tako prikupe, da ga sploh nečeš več zapustiti, dokler ne izvršiš študij. Pri letošnji imatrikulaciji naglašal je naš rektor, g. dr. Reinsberg: „Učite se slovenskih jezikov, da slovanska vzajemnost ne ostane prazno geslo“. — Druge odvrča od Prage draginja. Govoril sem z graškimi in dunajskimi akademiki, ki so prišli pozneje v Prago; vsi se čudijo, za koliko ceneje živijo v Pragi, da, mesečna podpora od 20 do 30 gld., za Prago popolnoma zadostuje. Tudi podpore iz dijaškega podpornega društva „Husov fond“ dobivajo naši akademiki. Pa akademik še dolgo ni izpolnil svojih dolžnostij, ako se izobrazuje v svoji stroki, pridobiti si mora nekako občno omiko. Najlepšo priliko k temu ji ponuja Praga. Pristop imamo v vsa narodna društva, v narodne obitelji, na zabave itd. Kako poučljiva so za nas društva, kakor Sokol, razna akademična strokovnjaška in izobraževalna, končno športna. Ako vidiš vzorni red, strogo izvrševanje društvenih dolžnostij in primerjaš naše društveno življenje, se Ti kar milo stori. Mnogovrstne zabave, kakor plesi, koncerti, narodno gledališče, so Ti vedno na razpolago. Prvočas opazaš, da se more izhajati in napredovati

brez blažene nemške kulture, brez sladkih nemških glasov. Tam Te nihče ne nahruli, ako nosiš društveni znak, in slavni buršaki so brez policije krotki kakor jagujeta. Ko vidiš eminentno slovansko mesto, narašča Ti pogum in ponos, kar je neizogibno potrebno za poznejše uspešno delovanje na narodnem polju. Tudi ožje rojake bode našel v Pragi, zbrane v društvu „Šumadija“. Z veseljem Te bomo podpirali, uvajali v društva in v družbe, dokler se tam ne udomačiš popolnoma. Ne odlašaj pa prihoda za poznejša leta svojih študij, ker je prvo leto najugodnejše, da proučavaš češki jezik in slovstvo. Nikar pa ne hodi na nemške visoke šole, ker s tem podpiraš tuji germanski življenj v Pragi, kar Ti Čehi jako zamerijo, in to po vsi pravici.

Slov. vseučiliščnik iz Prage.

Iz Vel. Lašča, 29. avgusta. Veselica, katero je priredilo naše vrlo ognjegasnno društvo minolo nedeljo, izvršila se je v vsakem oziru zelo povoljno. Na ukusno okrašenem vrtu g. Grebenca zbralo se je častno število občinstva, tako domačih, kakor tudi iz okolice. Med tombolo, katere lepi dobitki so vzbujali občno pozornost, se je dvakrat zaporedoma vtilo malo dežja kar je pa le povečalo naraščajočo veselost Tombola, šaljiva pošta, ter krasni šopki, darilo gosp. Dan. Šufalja, c. kr. sod. svet., — katere so požrtvovalne gospice prodajale z veliko vnemo, vse to je doneslo našemu, podpore prepotrebno ognjegasnno društvu lepe dohodke. Ob živahnem plesu, ki je trajal do ranega jutra, in dobri postrežbi g. Grebenca gostilne zabavali so se uzadovoljeni gostje vrlo dobro. Z velikim veseljem in neprisiljeno hvaležnostjo omenjamo, da so se Sadržanje v častnem številu odzvali našemu vabilu. Posetilo nas je odlično pevsko društvo „Glas“, ki je s svojim lepim petjem pripomoglo veselici do večjega vspeha in pa bratsko ognjegasnno društvo. Odločno pa moramo grajati postopanje Ribničanov, kateri so se veselice vdeležili po jedinem zastopniku in to navzlic temu, da se Laščanje udeležujemo ribniških veselice vedno v prav velikem številu. Dejanje pa, da so Ribničanje sklicali občni zbor obeh podružnic družbe sv. Cirila in Metoda isti dan in isto uro, ko se je imela vršiti naša veselica, menujemo za danes le veliko neprevidnost.

Dnevne vesti.

V Ljubljani, 30. avgusta.

— **Osebnosti.** Suplent na ljubljanski gimnaziji, g. Anton Jošt, je imenovan profesorjem na novi hrvatski gimnaziji v Pazinu.

— **Beljaška justica.** Pri sodišču v Beljaku vložila se je slovenska tožba. Sodišče jo je sprejelo ter o nji razpisalo razpravo na 29. avgusta t. l. Toženi je tožbo brez ugovora sprejel, tako da je ljubljanski odvetnik, ki je zastopal tožitelja, bil mnenja, da se bode zelo priprosta zadeva dne 29. avgusta brez težave dala dognati. Da bi se stroški zmanjšali, najel si je substituta v Celovcu, ker ga v Beljaku dobiti ni mogel. Do sedaj se je zadeva vršila v redu, ker se pred c. kr. beljaškim sodiščem, ki je skoraj do cela slovensko, drugače vršiti ni mogla. Sedaj pa čuje, kako se je dne 29. razpravljalo, in sicer razpravljalo pred c. kr. sodnikom, ki ima zakone vestno in točno izpolnovati! Za toženega oglašil se je k razpravi, neki dr. Mayer, prej kot ne kak obrezan katolik nemškonacionalnega mišljenja, ter dasi pred razpravo v tem oziru niti mazinca zganil ni, zahteval, da naj se razprava preloži, tožitelju pa naloži, da ima tekom 14. dnij vložiti tožbo v nemškem jeziku. Čemu se ta zahteva, o kateri je vsako otroče vedelo, da se ji bode pri beljaškem sodišču, kjer se sodniki rekrutujejo z nemškonacionalnega tabora, brez dvojbe ustreglo, ni poprej pismeno vložila, to je vprašanje, s kojim bi se moral dr. Mayer, če je resen in spodoben odvetnik, prav resno baviti. Postal pa je samo zategadelj tako, da je ljubljanskega kolega na led spravil, ter mu provzročil cel koš stroškov! In res, sodnik v Beljaku je zahteval dr. Mayerja, stavljeni pri razpravi, v celem obsegu ustregel, ter proglasil sklep, da se razprava preloži, tožitelju pa naloži, da ima tekom dveh tednov vložiti nemško tožbo. To je nekaj! Najlepše pa še pride! Beljaški sodnik je dalje razsodil, da ima tožitelj dr. Mayerju plačati

stroške razprave, ker je ravno on — tožitelj — zakrivil, da se je morala razprava preloži. Sodnik — tako modruje v svojem sklepu — opazi namreč krivdo tožitelja v tem, da je v nemškem Beljaku predrznil se vložiti tožbo v slovenskem jeziku! Tako je beljaška justica! Za danes ne pišemo ničesar več! Samo predstojništvo c. kr. višjega deželnega sodišča v Gradcu si usojamo vprašati, ali ni morda tudi mnenja, da je skrajni čas, da že vendar jedenkrat ponehajo šale, koje neprestano uganjajo negodni sodniki, ki so vsled nove organizacije justičnih postav takorekoč z univerze in brez vsake prakse skočili na sodniške stole, z našim jezikom pred sodišči, ter tako lahko mišljeno dražijo javno mnenje, in najnežnejše občutke našega naroda? Ko bode zadeva inštančnim potom dognana, bomo o nji z nova pisali.

— **Ščuvanje na uboj.** V Inomostu izhajajoči nemškoraški list „Der Scherer“ je v svoji 8. številki povodom celjskih dogodov priobčil skrajno hujskajočo pesem „Cilli“, katera se končuje tako-le: „Deutsche Langmuth, lässt Du edel — Rechtsvertrauen stets Dich bütteln! — Wirst Du Freche Slavenschädel — Endlich nicht zu Boden knütteln!“ V tej pesmi se nemški Celjani naravnost pozivljajo na uboj Slovencev. Ta številka „Schererja“ je bila več dni razobešana v izloži knjigarja Adlerja v Celju, a hujskajoči „umotvor“, čigar konec smo zgoraj navedli, je bil okoli in okoli očrtan z višnjevimi svinčnikom, tako da je moral to pesem vsakdo opaziti, kdor je šel mimo rečene knjigarne. In občinstvo je to „pesem“ tudi res opazilo, in danes jo zna vse nemško Celje na pamet — ni je pa opazil tisti, ki bi jo bil moral opaziti! Zdaj pa vprašamo g. državnega pravdnika v Celju, naj nam pove: Kdo ščuva in izziva v Celju?

— **Ljubljanski „Sokol“** je sklenil v večerajšnji seji, da se društvo na vabilo udeležiti korporativno z zastavo slavnosti otvoritve mestnega doma dne 8. septembra t. l., ki bode ob enem dom prelojenega prostovoljnega gasilnega društva ljubljanskega, katero priredi takrat primerno večjo slavnost. Opozarjamo že zdaj posebno staro gardo „Sokola“, da bi se pri tej priliki udeležila, da „Sokol“ pri tej pomembni slavnosti nastopi kar možno impozantno. — Izlet „Sokola“ v Vipavo se je z ozirom na to slavnost moral določiti na nedeljo, dne 17. septembra. Vse podrobnosti se bodo naznanile pravočasno.

— **Tako pa ne gre!** Iz Trbovelj se nam piše: V prostorih g. Volavška in pod vodstvom g. kaplana Mežnarica so krščanski socialisti dne 20. avgusta uprizorili igro „Revček Andrejček“. Mi jim prav od srca privoščimo veselje, ki so ga imeli, ali tega se vendar nismo nadejali, da se bo naša vdeležba izkoriščala za te čudne ovčice, ki se zovejo krščanske socialiste. Raznaša se namreč govorica, da smo vsi, kar se nas je vdeležilo predstave, sami patentovani krščanski socialisti. To pa ni res. Prišli smo pristaši narodne stranke in socialni demokratje, ker nas je zanimal „Revček Andrejček“, ne pa radi krščanskih socialistov ali njih društva. Ako bi se predstav vdeleževali sami krščanski socialisti, bi gotovo bilo vedno več igralcev kakor pa gledalcev! Veseli nas pa, da je g. kaplan dobil zdaj toliko prostega časa, da se bavi z dramatikom. Prej namreč ni nikdar imel časa, kadar ga je kdo klical.

— **Iz Lukovice** se nam poroča, da je v nedeljo, dne 27. t. m., umrl po dolgi, mučni bolezni, katero si je nakopal vsled prehlajenja, ondodni obče čislani c. kr. poštar, g. Ignacij Beifuss. Pogreb, katerega so se v torek, 29. t. m., udeležili zastopniki tukajšnjih c. kr. uradov, prostovoljno gasilno društvo na Brdu, društvo veteranov z godbo iz Domžal — katerega mnogoletni člen je bil pokojni — društvo ognegascv iz Domžal po odposlanstvu in mnogo zastopnikov sosednih poštnih uradov poleg številnega domačega občinstva — je pričal, da je pokojnik užival v vseh slojih iskreno prijateljstvo. Pokojni, kateri se je udeležil l. 1866. tudi zmagoslavne bitve pri Kustoci, je bil odkritosrčen mož, stara korenina — in zvest podpornik vseh narodnih društev. Tudi pevsko društvo „Zarija na Brdu“, kateremu je bil vsa leta zvest podporni člen, se je udeležilo pogreba ter mu zapelo več nagrobnic. Počivaj v miru, blaga duša!

— **Izvenredna slavnost.** Piše se nam: Na Goričici je pred kratkim nekaj duhovnikov praznovalo 25letnico mašništva. Ta dan je bil kajpada zapovedan praznik. Že v predvečer se je streljalo s tako vneto, da se je jeden topičev razletel, in je bila le sreča, da so bila v bližini drevesa, ki so preprečila, da ni bil nihče zadet. Bila je tudi razsvetljava. Videti je bilo raznih zanimivih napisov. Napis ob cesti poleg šole nam je razodeval inteligentnost katoliških svetrcev. Ta napis se je glasil: „Bog živi — Srebro — Mašnike“. Ljudje so seveda žrtvovali vse polno kur, rac, piščet tako da je bilo v farovžu vse polno daril. Res, bila je redka slavnost, katero bomo še dolgo pomnili.

— **Za podržavljenje celjske policije** se je oglašil tudi občinski odbor v Kozjem na Štajerskem s posebno resolucijo.

— **Na potu v Inomost.** Včeraj popoldne sta prišla s tržaškim poštnim vlakom v Ljubljano dva gospoda, ali ne sama, nego v spremstvu dveh orožnikov, in sta se odpeljala zopet z enakim spremstvom proti Beljaku. Čuje se, da je bil jeden njih mestni živinodržavnik goriški, Adolf Codermaz, ki je točen radi hudodelstva veleizdaje, drugi pa njegov sokrivec. Oba prideta, kakor je znano, pred porotno sodišče v Inomostu in sta včeraj nastopila to žalostno pot.

— **Klub slovenskih biklistov „Ljubljana“.** Izvanredni občni zbor kluba slovenskih biciklistov „Ljubljana“, kateri bi se imel vršiti 1. septembra, moral se je radi nepričakovanih ovir preložiti na nedoločen čas.

— **Za kolesarje.** Vsi oni p. n. gg. kolesarji, ki hočejo sodelovati pri dirki dne 3. septembra, blagovolijo naj priti v četrtek dne 31. t. m. ob 1/2 9. uri zvečer na razgovor v gostilno pri Virantu.

— **Fran Počkaj-Iros**, člen kluba slov. biciklistov „Ljubljana“, dobil je pri dirki v Berlinu 27. t. m. prvo nagrado pri „glavni vožnji amateurjev“.

— **Vojaštvo v Ljubljani.** Včeraj popoldne sta prišla pešpolka št. 87. in št. 97. iz Logatca v Ljubljano. Z njima je prišlo tudi nekaj eskadronov huzarjev. Vojaštvo ostane le malo časa tu ter odrine čez Ljubelj na Koroško k velikim vojaškim vajam.

— **Ljubavna tragedija.** Mlad zaljubljenec, pri Speilu službujoči mehanik Ant. Novak, je danes poskusil ustreliti svojo ljubimko potem pa še samega sebe. Novak, ki je nekoliko ekscentričen človek in je šele pred kratkim nekemu znanцу zaupal, da se enkrat ustrelji, je imel dlje časa znanje z natakario v Lozarjevi gostilni na Sv. Jakoba trgu, Miciko Pirčevo iz Kamnika. Še v ponedeljek se je z njo na tandemu peljal v Kamnik, in vrnila sta se kot dobra prijatelja. Po povratku pa se je izjavil, da bi bil Miciko Pirčevo in nekega drugega gospoda, ki je bil z njo, že tedaj ustrelil, da je imel revolver pri sebi. Davi ob 1/2 7. uri je prišel Novak k rečeni svoji ljubimki v sobo in jej rekel: „Napravi se, da te ustrelim“. Dekle je odgovorila: „Le me!“ ker Novakih besed ni za resne smatralo. Novak je na to šel domov po revolver in vrnivši se, dejal kuharici: „Danes bo Mici mrtva“. Micika Pirčeva se je bila v tem napravila in rekla nekemu dekletu, ki je bila pri njej v sobi: „Pojdi pogledat, če Novak že gre; rekel je, da me bo ustrelil“. Novak je mejtem prišel in dejal svoji ljubimki: „No, materi lahko še pišeš“. Dekle je reklo, da nima nič pisati. Novak je na to velel: „Pojdi pod streho z menoj, te bom ustrelil“. Nič slabega slutet, je dekle šlo z Novakom. Tam je Novak zaprl vrata in rekel: „Pojdi k postelji, da nanjo padeš, jaz te ne maram videti na tleh ležati“. Tudi sedaj ni dekle nič hudega slutilo. Novak je še rekel: „Obrni se tja (k postelji)“ potem je pomeril in ustrelil. Dekle je bilo zadeto v lice, Novak je še vprašal: „Če nisi mrtva, ustrelim še jedenkrat“, potem pa zbežal iz hiše. Očitno je, da je dekle, ki menda ni posebno bistre glave, vse Novakovo počenje smatralo za šalo. Micika Pirčeva je bila prepekljana v deželno bolnico in je upati, da v kratkem okreva. Novak je zbežal v hišo, kjer je stanoval, v Rožnih ulicah, in se je skril pod streho. Policija ga je iskala po celem mestu. Proti 9. uri dopoldne začne postarna ženica bolestno ječanje izpod strehe in je opozorila na to druge ljudi. Ti so šli gledat in so našli Novaka v krvi. Mladi mož se je bil poskusil ustreliti in se

je smrtnonevarno ranil v sence. Tudi njega so prepeljali v bolnico, vendar ni upanja, da bi okreval. Bržčas niti jutrišnjega dne ne učka. Pravi vzrok poskušnemu umoru in samomoru še ni znan. Ranjeno dekle pravi, da je bil Novak že od nedelje vedno zamišljen in potr, in da se je nekam čudno vedel.

— **Novo kolo.** Izumitelj godalnega klavirja g. Ivan Bajde iz Hotič je napravil lesen model novega biciklja brez verige in brez gonilnih pedalov, ki pa se premika s tem, da se nagiba vozač, kakor bi jahal. Z enim nagibom se premakne kolo najmanj 5 metrov dalje. Kolo ima to dobro stran, da je na njem izključena vsaka nevarnost in da je trud mnogo manjši. Gospod izumitelj išče domačega strokovnjaka, da bi začela izdelovati taka jekljena kolesa.

— **Tamburaši „Del. bral. društva“** v Idriji udarajo v nedeljo, dne 3. septembra t. l., pri ugodnem vremenu v vrtu g. Ivana Grudna na Jeličnem vrhu. Začetek ob polu 5. uri popoldne. Vstop prost. Odbor vabi uljudno k obilni udeležbi.

— **Delavsko podporno društvo v Trstu**, ki vspešno deluje že celih dvajset let, je minolo nedeljo na prav slovesen način praznovalo 17letnico blagoslovljenja društvene zastave. Tem povodom je bil dolgoletni društveni predsednik, deželni poslanec M. Mandić, ki si je za društvo pridobil velikih zaslug, imenovan častnim članom.

— **Vsem p. n. hmeljarjem!** Kakor znano, vršila se bode v tekočem letu v Pragi predrazstava svetovne razstave v Parizu 1900 in sicer le za hmelj in ječmen. Po izvestju izvrševalnega odbora za svetovno razstavo bo se iz vsacega avstrijskega hmeljskega okolišča pripustila le je dna originalna bala (blizu 100 kg) k razstavi. Podpisano društveno vodstvo pa je dobilo od posebnega odbora za predrazstavo dovoljenje, da sme Južnoštajersko razstaviti dve originalni bali in sicer po jedno od goldinga in od poznega hmelja. Da se ugled našega hmelja še poveča in bolj razširi, skrbelo bode hmeljarsko društvo, da se bode v teh balah razstavil najlepši hmelj. V to svrhu je podpisano društveno vodstvo sklenilo, vse hmeljarje, kateri pridelujejo fini, za razstavo ugodni hmelj, povabiti, da naj upošljejo prej ko mogoče uzorce, katere bode društveno vodstvo pregledalo in določilo za razstavo najugodnejša. Hmeljarsko društvo bode potem od dotičnih hmeljarjev kupilo po jedno balo (blizu 100 kg) hmelja in sicer za ceno, katera bode navadno tržno ceno presegala, za 20—30 gld. Ob enem se pa tudi obvestijo oni hmeljarji, kateri se bodo razstave le z uzorci udeležili, da naj iste pošljejo najkasneje do 20. septembra t. l. podpisnemu vodstvu. Posebne vrečice za uzorce (blizu 5 kg) bodo se pravočasno poslale dotičnim hmeljarjem. Potrebne napise preskrbelo bode tudi društveno vodstvo. — **Žalec**, dne 27. avgusta 1899. — Vodstvo hmeljarskega društva.

— **Ogrsko-hrvatsko delniško društvo za svobodno plovitev na Reki** sklicuje svojo prvo redno glavno skupščino na dan 11. septembra t. l. O tem društvu čujemo, da je doslej podpisanih 1500 delnic po 1000 kron, kar znaša poldrugi milijon kron, dočim je 500 delnic na razpolaganje občinstvu. Vpisati se je pri ravnatelstvu na Reki; delnice so davka proste. Osnovatelji tega novega društva so one iste osebe, ki so ustanovile že več let obstoječe in dobro znano „ogrsko-hrvatsko delniško pomorsko parobrodno društvo na Reki“; to je pač jamstvo, da je vodstvo novega društva v dobrih rokah.

— **Nesreča.** Danes zjutraj se je v takozvanem „malem grabnu“ potopil s kamni obložen Zupančičev čoln. Tudi čolnar se pogreša. Čoln leži na dnu Ljubljane, a čolnarja doslej še niso mogli najti.

— **Cirkus Enders** zaključil v petek svoje predstave. Sinoči je bila benefica ravnatelja g. Rieffenacha in njegove soproge. Predstava je bila mnogoštevilno obiskana in je občinstvu jako ugajala.

* **Gospa Labori**, duhovita soproga Dreyfusovega zagovornika, je rojena Angleškinja, ki se je zvala mis Maggie Okey; gospa je vzbujala svoj čas kakor izborna pianistinja splošno občudovanje. Mlada virtuoziinja je potovala po Nemčiji in Avstriji ter imela povsod najlepše vspehe. Ko se je zopet vrnila na Angleško, se je seznanila

v hiši svoje matere z juristom Laborijem, kateri se je zaljubil v njo ter jo prosil roke. Toda mis Maggie ga je odklonila ter se poročila z umetnikom Pachmannom. A v tem zakonu ni bila srečna; za nekaj let se je v Ameriki ločila od svojega moža ter se vrnila v Evropo, kjer se je poročila z Laborijem, kateri jo je še vedno ljubil. Gospa Labori ni baje izvanredno lepa, toda jako graciozna, ljubezniva in duhovita, popolnoma vredna svojega moža.

* **Če se zmenja tisočak.** Josef Asstalos, montér v Budimpešti, je podedoval nedavno tega prav nepričakovano po svojem stricu 6000 gld. Ko dobi denar v svoje roke, popelje se na Dunaj ter si privoščimarsikaj najboljšega. Zategadelj je moral menjati tisočak, kar pa je policiji vzbudilo sum in ga je ista aretirala. Ko je dospel s severno železnico na Dunaj, obiskoval je najiminitnejše hotele in restavracije, kakor tudi kavarne. V neki kavarni na cesarja Jožefa cesti je našel svojega starega znanca, kateremu je plačal steklenico šampanjca. Ko je prišel čas, da plača, odprl je Asstalos svojo denarnico ter vzel tisočak, katerega je dal markerju, ki pa ni mogel bankovca menjati, marveč je začel pripovedovati drugim gostom, da je gospod tukaj, ki ima tisočak. To je slišal tudi neki privatni detektiv, ki se je že veselil naznanilnega daru. Takoj je telefoniral po detektiva, ki je aretirat Asstalosa vzlic njegove nedolžnosti in ga peljal na bližnji komisariat. Ubogi dedič je ostal toliko časa v zaporu, dokler ni prišlo iz Budimpešte obvestilo, da je montér popolnoma nedolžen človek, na kar so ga izpustili iz preiskovalnega zapora. Drugi dan je šel montér zopet v kavararno na cesarja Jožefa cesti, da se zahvali svojem naznanilcu ter prisotne obvesti, da ima dovolj dunajskih razveseljevanj, in da ne bode ondi nikdar več menjal tisočaka!

* **Vreme, zločini, samomori i. dr.** Profesor Edwin Dexter je sestavil imenitno statistiko. Za 3650 dni — l. 1888—1897 — je določil po meteoroloških poročilih natančno vse vremenske spremembe in za jedno preiskoval, kako vplivajo te spremembe na človeštvo. Dognal je, da se pripeti ob zmerno vročih in lepih, malo vetrovnih dneh največ zločinov, samomorov in drugih nelepih dejanj. Čim hujša je vročina, tem več dejanskih žalitev se pripeti. Zlasti so takrat razburjene ženske. Ako pa je vročina prestopila najvišjo navadno mejo, se slučajni zločinov in drugih slabih dejanj številno zmanjšajo. Z vročino pa narašča tudi število mrtvih. V jeseni in spomladi se pripeti največ slabega in grdega na svetu. Najmanj pa pozimi. Ob oblačnih in deževnih dneh se usmrti prav malo ljudi, največ pa ob krasnih pomladnih dnevih.

* **Tragedija na grobu.** V Temešvaru so pred kratkim pokopali 25letnega sina Nikole Todoreske. In ko je ravno začela zemlja padati na krsto, je prihitel pismo- noša ter vročil očetu brzojavko. Todoreska je čital v brzojavki sledeče: „Sin vam danes umrl; pogreb pojutranjem“. Izgubil je še družega sina. „Sedaj pokopljite še mene“, je kriknil oče ves obupan ter se zgrudil v grob svojega umrlega prvorojenca. Ljudstvo je žalostno zrló na ta pretresljiv prizor. Starca so težko ločili od sina ter ga odnesli domov, kjer se bori s smrtjo.

* **Velika tatvina v Nici.** Tatvina 300.000 frankov v vrednostnih papirjih se je izvršila v vili Eremita v Nici, v kateri stanuje vdova nekega notarja. Dama se je le za par ur odstranila iz svojega stanovanja. Policija ni prišla do sedaj na sled tatu.

Telefonična in brzojavna poročila.

Dunaj 30. avgusta. Cesar se je danes opoldne odpeljal k vojaškim vajam na Češko. Tja so odšli tudi nadvojvoda Fran Ferdinand, vojni minister Krieghamer, šef generalnega štaba Beck in domobranski minister Welsersheimb.

Dunaj 30. avgusta. Finančno ministrstvo je utesnilo določeni rok za razprodajo denaturiranega špirta kar ga imajo prodajalci v zalogi, do 30. novembra.

Praga 30. avgusta. Za cesarjev sprejem se delajo tukaj, kakor sploh v vseh čeških narodnih krajih, veličanske priprave, da bo sprejem kar možno sijajen.

Praga 30. avgusta. „Nar. Listy“ javljajo, da bo načelnik izvrševalnega odbora češkega, dr. Skarda, interpeliral namestnika, kako da je severna železnica razobesila samo črno-rumene zastave, in ne tudi čeških.

Pariz 30. avgusta. V obče se sodi, da je dosedanji izid obravnave proti Dreyfusu za obtoženca ugoden, in da bo oproščen. Včeraj in danes je preiskovalni sodnik Tavernier zaslišal Paty du Clama.

Rennes 30. avgusta. Danes je bil zaslišan med drugimi polkovnik Piceau, ki je povedal, da je pred kratkim govoril z avstrijskim atašejem, polkovnikom Schneiderjem. Ta je odločno protestiral proti temu, da se nekateri častniki še pri obravnavi proti Dreyfusu izjavili, kakor da ne verujejo, kar je Schneider s častno besedo zagotovil, in je dejal, da je bordereau pisal Esterhazy.

Berolin 30. avgusta. Pruski dež. zbor je bil včeraj zaključen. Državni kancelar knez Hohenlohe je v zaključnem govoru obžaloval, da je dež. zbor odklonil predlog o kanalih in izjavil, da vlada ostane pri svojih načrtih in bo delala na njih uresničenje.

Gulnara.

Stepska pripovedka. Prevel Savo Savič.

(Dalje.)

„Damjan!“ spomni se Fazil ter kakor smrt prebledi in se strese v strahu pred grozno osvetlo.

Zla slutnja se je vresničila, Tazil! Ne pusté ti, da se naučiješ slave in blaga, hitro si pal v roke kozakom, v roke Prokopu Iskri.

„Bratje!“ govori srečni podpoveljnik, vračajoč se k svojim, „sedaj ne vidite na meni več žalostnega lica. Drug sem sedaj, o! drugi smo... Ognja sem! zapaliti je treba to pasje gnezdo; a s tem bradatim ptičem dalje k našim! Dovolj smo se nagospodarili na Krimu!“

Radost je potemnila Prokopu pamet: pozabil je, komu se ima zahvaliti za svojo srečo.

Gruzinka žalostno gleda na to gospodarjevo veselje; radostnih besed ne spaja s kozaškimi klici... tihe solze jej padajo na blede lica, a srce jej poka v nesrečnih prsih.

„Naj te Allah blagoslovi s tvojo mlado ljubljeno, gjavr moj dragi“, šepeta Gruzinka. „Zakaj naj ti ostanem pred očmi, kakor spomin pretečene žalosti? Tu ostanem sama, samcata... tu, kjer si privratil prejel srečo iz moje roke. Veliki prorok naj te pelje na očetov dom — naj ti da povsodi srečo —“. Solze ustavijo Gruzinko, da ne more dalje govoriti.

Gulnara se splazi, od nikogar opažena, iz dvora; ide v vrt in zamišljena spušča mlado glavo pod cipreso.

Slovesno se vrača kozaštvo iz vojne. Mnogo plena nese seboj, in niti eden izmed kozakov ni bil vjet.

Mladi Prokop suka brke in z veselim očesom pogleduje na zaprta kola — kletko Damjanovega sovražnika.

Kakor jasna luč goré Fazilova poslopja; v njih se grejejo tatarska trupla. Mladenci pevajo stepsko pesem; vranec hrče in vriska — ponosen, ker nosi takega junaka.

(Dalje prih.)

Ceneno domače zdravilo. Za uravnavo in ohranitev dobrega prebavljenja se priporoča raba mnogo desetletij dobro znanega, pristnega „Moll-ovega Seidlitz-práška“, ki se dobi za nisko ceno in kateri upliva najbolj trajno na vse težkoče prebavljenja. Originalna škatlica 1 gld. a. v. Po poštnem povzetju razpošilja ta prašek v pak dan lekar A. MOLL, cca. in kr. dvorni zalagatelj na DUNAJI, Tuchlauben 9. V lekarnah na deželi je izrečno zahtevati MOLL-ov prepratat, zaznamovan s varnostno znamko in podpisom. Manj kot dve škatlici se ne pošlje naravnost. 1 (59-12)

Umrli so v Ljubljani:

Dne 28. avgusta: Friderik Valjavec, vrvar, sin, 21. mes., Vodmat št. 13, črevesni katar.
Dne 29. avgusta: Franca Podbregar, delavec, hči, 14 let, Tržaška cesta št. 12, jetika.

V hiralanici:

Dne 27. avgusta: Fran Blejc, pek, 37 let, vnetje hrbtenice.

V deželni bolnici:

Dne 25. avgusta: Ivan Kovačič, kovač, 40 let, srčna hiba. — Jožef Kašnik, gostac, 71 let, ostarelost.

Tržne cene v Ljubljani

dné 30. avgusta 1899.

Pšenica	htl.	gl. kr.	Špoh pivojen kgr.	gl. kr.
RZ	930	7	Surovo maslo	90
Ječmen	650	3	Jajce, jedno	3
Oves	620	8	Mleko, liter	8
Ajda	850	64	Goveje meso, kgr.	64
Proso	9	60	Telečje	60
Koruzna	6	70	Svinjsko	70
Krompir	250	36	Koštrun	36
Leča	10	40	Pišanec	40
Grah	10	20	Golob	20
Fižol	9	2	Seno	100 ko.
Maslo	1	180	Slama	180
Mast	70	670	Drva, trda	670
Špoh frišen	60	460	Drva, mehka	460

Meteorološko poročilo.

Vlšina nad morjem 806-3 m. Srednji sračni tlak 736-0 mm.

Avst.	Čas opa-zovanja	Stanje baro-metra v mm.	Tempera-tura v °C.	Vetrovi	Nebo	Padavina v 24 urah
29.	9. zvečer	737.0	20.4	sl. jzhod	oblačno	mm
30.	7. jutraj	738.2	15.4	sl. sever	dež	56.3
	2. popol.	737.0	21.5	sr. jug	del. jasno	

Srednja včerašnja temperatura 19.9°, normale: 17.3°. — Po noči je zelo deževalo, toda brez nevihte.

Dunajska borza

dné 30. avgusta 1899.

Skupni državni dolg v notah	100	gld.	25	kr.
Skupni državni dolg v srebru	100	15		
Avstrijska zlata renta	117	90		
Avstrijska kronska renta 4%	100	15		
Ogerska zlata renta 4%	117	85		
Ogerska kronska renta 4%	96			
Avstro-ogerske bančne delnice	903			
Kreditne delnice	384	80		
London vista	120	60		
Nemški drž. bankovci za 100 mark	58	90		
80 mark	11	77		
20 frankov	9	56		
Italijanski bankovci	44	40		
C. kr. cekini	5	70		

Vse vrednostne papirje preskrbuje BANKA MAKŠ VERSEC, Ljubljana, Selenburgove ulice 3. Srečke na mesečne obroke po 2, 3, 5-10 gld.

Zahvala.

Povodom smrti našega nepozabnega soproga, oziroma očeta, gospoda

Ignacija Beifuss

nam je došlo toliko dokazov naklonjenosti, da nam ni moč vsakemu posebej se zahvaliti. Izrekamo torej prečastiti duhovščini, gg. c. kr. sodnim in davkarskim uradnikom na Brdu, slavnemu veteranskemu društvu in godbi iz Domžal, slavnim ognjegasnim društvom iz Lukovice in Domžal, gg. pevcem „Zarje“, osobito g. pevovodju Maroltu, častitim rodbinam Kersnik, Pekolj, Formentini, Wewar, posebno g. županu Mlakarju, vsem darovalcem vencev in sploh vsem prijateljem in znancem najtoplejšo zahvalo.

Lukovica, dné 29. avgusta 1899.

(1571)

Zalujoča rodbina.

Stanovanje

v I. nadstropju, obstoječe iz dveh sob, kuhinje, jedilne shrambe, drvarnice in podstrešja, v novi hiši, se odda s 1. novembrom t. l. — Pogoji se izvedo pri posestnici v Trnovem, Vogeline ulice št. 3. (1542-3)

Ces. kr. avstrijske državne železnice.

Izvod iz voznega reda

veljaven od dne 1. junija 1899. leta.

Odhod iz Ljubljane juž. kol. Proga čez Trbiž. Ob 12. uri 5 m. po noči, osonni vlak v Trbiž, Beljak, Celovec, Franzensfeste, Ljubno; čez Selzthal v Anns, Isl, Solnograd; čez Klein-Reifling v Steyr, v Linc, na Dunaj via Amstetten. — Ob 7. uri 5 m. zjutraj osonni vlak v Trbiž, Pontabel, Beljak, Celovec, Franzensfeste, Ljubno, Dunaj; čez Selzthal v Solnograd, čez Klein-Reifling v Linc, Budejevice, Plzen, Marijine vare, Heb, Francove vare, Karlove vare, Prago, Lipsko; čez Amstetten na Dunaj. — Ob 11. uri 50 m. dopoldne osonni vlak v Trbiž, Pontabel, Beljak, Celovec, Ljubno, Selzthal, Dunaj. — Ob 4. uri 2 m. popoldne osonni vlak v Trbiž, Beljak, Celovec, Ljubno; čez Selzthal v Solnograd, Lend-Gastein, Zell ob jezeru, Inomost, Bregenc, Curih, Genevo, Pariz, čez Klein-Reifling v Steyr, Linc, Budejevice, Plzen, Marijine vare, Heb, Francove vare, Karlove vare, Prago, Lipsko, Dunaj via Amstetten. Ob 7. uri 15 min. zvečer osonni vlak v Jesenice. Poleg tega vsako nedeljo in praznik ob 5 uri 41 minut popoldne v Podnart-Kropo.

Proga v Novo mesto in v Kočevje. Osonni vlaki: Ob 6. uri 54 m. zjutraj, ob 1 uri 5 m. popoldne, ob 6. uri 55 m. zvečer. — Prihod v Ljubljano j. k. Proga iz Trbiža. Ob 5. uri 46 m. zjutraj osonni vlak z Dunaja via Amstetten, Solnograda, Linca, Steyra, Isla, Aussees, Ljubna, Celovca, Beljaka, Franzensfeste. Ob 7. uri 55 min. zjutraj osonni vlak iz Jesenice. — Ob 11. uri 17 min. dopoldne osonni vlak z Dunaja via Amstetten, Karlovih varov, Heba, Marijinih varov, Plznja, Budejevic, Solnograda, Linca, Steyra, Pariza, Geneve, Curiha, Bregence, Inomosta, Zella ob jezeru, Lend-Gasteina, Ljubna, Celovca, Linca, Pontabla. — Ob 4. uri 57 m. popoldne osonni vlak z Dunaja, Ljubna, Selzthala, Beljaka, Celovca, Franzensfesta, Pontabla. — Ob 9. uri 6 m. zvečer osonni vlak z Dunaja, Lipskega, Prage, Francovih varov, Karlovih varov, Heba, Marijinih varov, Plznja, Budejevic, Linca, Ljubna, Beljaka, Celovca, Pontabla. Poleg tega ob 8. uri 42 min. zvečer iz Podnarta Kropo. — Proga iz Novoga mesta in Kočevja. Osonni vlaki: Ob 8. uri 21 m. zjutraj, ob 2. uri 32 m. popoldne in ob 8. uri 48 m. zvečer. — Odhod iz Ljubljane d. k. v Kamnik. Ob 7. uri 23 m. zjutraj, ob 2. uri 5 m. popoldne, ob 6. uri 50 m. in ob 10 uri 25 m. zvečer, poslednji vlak le ob nedeljah in praznikih. — Prihod v Ljubljano d. k. iz Kamnika. Ob 6. uri 56 m. zjutraj, ob 11. uri 8 m. popoldne, ob 6. uri 10 m. in ob 9 uri 55 m. zvečer, poslednji vlak le ob nedeljah in praznikih. (1206)

Telefon v Novo mesto.

V graščini Bajnof je na prodaj (1471-6)

večja množina vina domačega pridelka.

Odaja se najmanj jeden potov. \$ ujak.

Ivan Kordik

Ljubljana, Prešernove ulice št. 10-14

priporoča svojo bogato zalogo

jedilne priprave

nožev, vilic in žlic iz britanskega jekla, alpake ali alpake-srebra priv. dunajske tovarne „W. Bachmann & Comp.“.

Na izbero so tudi

žlice iz alpake, 12 kom. od gld. 4-30 naprej.

žličice „12“ „2-20“

Namizni svečniki

iz alpake, čisto bele kovine, par 21 cm visokih gld. 2-20,

23 „2-30,

25 „2-40.

Prav cenó se dobé noži in vilice z roženim

(599-47) ali koščenim ročajem.

Spretnega

pisarja

za mesečno plačo 30 do 40 gld., po zmóžnostih njegovih, vsprejme takoj

Dr. Rupert Bežek

(1561-3)

c. kr. notar v Zatičini.

Trgovski pomočnik

izurjen v trgovini z mešanim blagom, več slovenskega in nemškega jezika, želi premeniti službo do 12. septembra t. l., najraje kje v Ljubljani. (1538-3)

Naslov v upravnistvu „Slov. Naroda“.

Prav blizu Ljubljane se dá v najem s 15. septembrom t. l.

malin in žaga

z izborno vodno močjo. Zraven so tudi stanovalna hiša in gospodarska poslopja. Pogoji ugodni. — Več pove iz prijaznosti upravnistvo „Slov. Naroda“. (1533-3)

Priporočava

(21-198)

Kulmbaško sladno pivo

pastêrizovano v steklenicah

znano po svojih izvrstnih učinkih.

Kavčič & Lilleg

v Ljubljani, v Prešernovih ulicah.

Iz konkurzne skupine Antona Kunstka v St. Vidu pri Zatičini

proda se za ugodno ceno

jeden klavir in

jeden harmonij.

(1556-3)

Dr. Rupert Bežek

c. kr. notar kot konkurzni upravitelj.

Prostovoljno se prodaja

posestvo št. 41 v Tomačevem ob Savi blizu Ljubljane

Hiša z dvema sobama, shrambo, obokano kletjo in hlevom, zraven hiše vrt in kozolec; polje je blizu doma, v dobrem kraju ležeče. Proda se s 1. oktobrom po domenjenih obrokih.

Natančneje pove Jakob Perdan, pek v Sodražici pri Ribnici. (1540-4)

Prodajalnica

s specerijskim in manufakturnim blagom ter z zalogo smodnika

in lepim stanovanjem v prijaznem trgu na Notranjskem, tik farne cerkve in glavne ceste, se zaradi preselitve na novo kupljeno posestvo takoj ali v decembru v najem dá pod ugodnimi pogoji.

Istotam se sprejmeta za december

mlad trgovski pomočnik

izurjen v manufakturni, specerijski in železninski stroki, in

učenec

iz poštene hiše, kateri je dovršil vsaj četrti razred z dobrim vspehom.

Naslov pove iz prijaznosti upravnistvo „Slovenskega Naroda“. (1532-3)

◆ Danes so izšle ◆

v založbi L. Schwentner-ja v Ljubljani:

IVAN CANKAR:

Vinjete

(1495-5)

v vel. 8° (328 strani) na moderno eleg. papirji, z izvrstne risbe na čelnem in pomembno „vinjeto“ na zadnjem listu. — Cena gld. 1.80, po pošti gld. 1.90. Moderno vezano po gld. 2.30, oziroma gld. 2.45.